

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regula Sancti Patris Benedicti

Benedikt <Montecassino, Abt, Heiliger>

Moguntiae, 1604

LV. De Vestimentis, & Calceamentis Fratrum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64533)

- dicat Psalmos pœnitentiales, & ieiunet ut supra.
6. Eidem quoque pœna, Prælatos & Fratres nostros quoscunq;, qui literas, etiã priuatis sigillis munitas vel Fratribus quibus ũque directas interciperent seu aperire præsumpserint, subiacere decernimus.
7. Præter casus autem prædictos, Fratres qui sine licentia Prælati sui scripserint, aut literas ad se directas legerint, quoties contrauenerint, toties ieiunent in pane & aqua in Refectorio: nec aliter dispensari possint.
8. Mandamus autem Prælati omnibus, ut hanc Ordinationem inuiolabiliter seruent & obseruent, faciant à Visitoribus, si secus fecerint ipsi puniendi, cui quoque Ordinationi volumus & Abbates Titulares omnino esse subiectos.
9. Quicumque vero ex nostra Congregatione, etiã si fuerint Ostiarij, vel Hospites portantes literas vel munuscula Prælato ea statim præsentent: & nihil dicant, nec quibus diriguntur, nec aliis. Contrafacientes dicant suam culpam in Capitulo, & comedant in terra in Refectorio.

De Vestimentis, & Calceamentis Fratrum.

CAPVT LV.

Vestimenta Fratribus secundum locorum qualitatem vbi habitant, vel aërum temperiem dentur: quia in frigidis regionibus amplius indigetur, in calidis verò minus. Hæc ergo cōsideratio penes Abbatē sit. Nos tamen mediocribus locis sufficere credimus Monachis, per singulos Cucullam, & Tun-

cam.

cam. Cucullam in Hyeme villosam, in æstate puram aut vestutam, & Scapulare propter opera. Indumenta pedum, Pedules & Caligas. De quarum rerum omnium colore aut grossitudine non caulentur Monachi: sed quales inueniri possunt in Prouincia qua degunt, aut quod vilius comparari potest. Abbas autem de mensura prouideat, vt non sint curta ipsa vestimenta vtentibus eis, sed mensurata. Accipientes noua, vetera semper reddant in præsentem, reponenda in vestiario propter pauperes. Sufficit Monacho duas tunicas & duas cucullas habere, propter noctes, & propter lauare ipsas res. Iam quod superfuerit, superfluum est, & amputari debet. Et pedules & quodcumque est vetustum reddant, dum accipiunt nouum. Fœmoralia hi qui in via diriguntur de vestiario accipiant: quæ reuertentes lota ibi restituant. Et cuculle & tunicæ sint aliquanto iis quas habere soliti sunt meliores: quas exeuntes in viam accipiant de vestiario, & reuertentes lotas ibi restituant. Stramenta autem lectorum sufficiant, Matta, Sagum, Lena & Capitale. Quæ tamē lecta frequenter ab Abbate scrutanda sunt: propter opus peculiare, ne inueniatur. Et si cui inuentum fuerit quod ab Abbate non acceperit, grauissimæ disciplinæ subiacet. Et vt hoc vitium peculiare radicitus amputetur, dentur ab Abbate omnia quæ sunt necessaria: id est, cuculla, tunica, pedules, caligæ, brace, cultellus, graphium, acus, mappula, & bulæ: vt omnis auferatur neces-

sitatis

Astor. 2.

fitatis excusatio. A quo tamen Abbate semper consideretur illa sententia Actuum Apostolorum: quia dabatur singulis, prout cuique opus erat. Ita ergo & Abbas consideret infirmitates indigentium, non malā voluntatem invidentium. In omnibus tamen iudiciis suis, Dei retributionem cogitet.

I. (DE QVARVM RERVM OMNIVM COLORE.) Propter hanc causam in statu Monastico varius inolevit mos & vestium color: nos autem assumpsimus colorem nigrum, Beatissimum Patrem nostrum Benedictum sectantes, qui (vt legimus) nigro vsus est colore.

2. Idcirco ordinamus, quod omnes Congregationis nostra Monachi vniformiter eadem qualitate pannorum nigrorum, quantum possibile fuerit vestiantur. Et hoc intelligimus de Cucullis, Scapularibus, Tunicis, Mantellis, & Biretis.

3. De aliis vestimentis interioribus, statuimus, quod sint alba vel nigra, vel beritina. Nec vllus colore rubro vti audeat omnino aut purpureo in quouis vestium genere, etiam si occultissimè deferri possent. Caligas autem, & Pedules albi volumus esse coloris. Et in predictis vestibus seruetur eadem penitus aequalitas & vniformitas in omnibus. Caueant insuper omnes cingulis sericis, aut etiam laneis super Tunicam, sed omnino vtantur cingulis ex corio confectis.

* Sulgo
Chamois.

4. Prohibemus autem vsu pellium Caprarū, aut Camocciarum, aliarumue huius generis quarumcumque, tam in Caligis, quam in Fœmoralibus.

5. (QVOR

(Q V O D V I L I V S C O M P A R A R I
P O T E S T .) D i l i g e n t e r a t t e n d a t u r , h a c p a r t i c u l a
R e g u l a : N a m c u m d i c i t q u o d v i l i u s , o m n e m m o l
l i t i e m & p r e t i o s i t a t e m h a b i t u m q u e d e l i c a t u m e x
l u d i t . Q u o d p r o c u l d u b i o n o m o d o p r o v e s t i b u s , s e d
p r o o m n i b u s r e b u s q u i b u s t a m a d n e c e s s i t a t e m , t u
a d c o m m o d u m c o r p o r i s a p p a r e n t e r v t i m u r e s t a c c i
p i e n d u m .

6. I d e o t a m s a l u b r i b u s R e g u l a m o n i t i s a d h a e r e n
t e s , i n i n v i o l a b i l i t e r s t a t u i m u s , q u o d o m n e s d e C o n
g r e g a t i o n e n o s t r a t a m P r a e l a t i q u a m a l i j d i l i g e n t e r
a d u e r t a n t , s i c q u e s e g e r a n t , v t i n p r e t i o a u t v s u E
q u o r u m s c a n d a l o a u t a d m i r a t i o n i n o n s i n t s e c u l a
r i b u s , a l i s q u e q u i b u s s u i s .

7. F u l c i m e n t a e t i a m e o r u n d e m , i u x t a C l e m e n t i
n a m , N e i n a g r o , n o n m o d o a u r o & a r g e n t o a u t a r e
n o n p e r m i t t i m u s e s s e o r n a t a : s e d n e c c l a u i s f e r r e i s
s t a m m o a u t a l i a r e c o l o r a t i s a u t o r n a m e n t o a l i q u o ,
n i s i q u a n t u m n e c e s s i t a s e x p o s c i t , c o n c e d i m u s a d o r
n a r i . I n V e h i c u l i s q u o q , v i t e t u r o m n i n o o m n i s l u
x u s , & s u p e r s t u i t a s .

8. C h l a m y d e s v e r o , s i u e d e r a s c i a , s i u e d e p a n n o ,
s i u e d e f e l t r o , s i n t s e c u n d u m c o n s u e t u d i n e m C o n
g r e g a t i o n i s n o s t r a , n o n s e r i c o s u p e r n e c o n t e x t a , n e c
l a i c o r u m m o r s b u l l i s s e r i c i s a n t e b u l l a t a , a l i a u e p r e
t i o s a r e o r n a t a , s e d q u a s e c u n d u m R e g u l a m v i l i u s
& v t i l i u s c o m p a r a r i p o s s u n t . P i l i i , s i u e d e l a n a s i u e
d e p a l e a n o n s i n t (v t s e c u l a r e s v t u n t u r ,) i n t u r b i n e
e l a t i a u t a c u t i , a u t e t i a m s e r i c o o r n a t i : s e d d e p r e s s i
p l a n i , a c s i m p l i c i r a s c i a c o o p e r t i s i f u e r i n t c o o p e r i e
d i . Q u i a l i t e r f e c e r i n t , p r i u e n t u r i l l i s & p u n i a n
t u r .

9. V i t e t u r c u r i o s i t a s , & p r e t i o s i t a s i n g l a d i i s .

tabulis, alcaribus, stivalibus, & in omnibus rebus quibus utimur, considerato quod ex Regula Monachus monetur qualibet vilitate, & extermitate contentus.

10. Et quoniam sepius in mutationibus fratri contingit suboriri ambiguitates de pretio ipsorum vestimentorum. Praesenti Ordinatione statuitur quod pro pretio vnus Cuculle duo scuta cum dimidio pro Tunica nigra tria: pro Tunica, de rascia, siue nigra siue beretina, (si aliquibus erit danda) duo: Coretto vnum: pro Mantello biretino tria: pro Tunica biretina duo cum dimidio: pro Scapulari quinque pro Tunicella totidem moneta veneta soluantur.

11. Quarum vestium detur unicuique Monacho portio necessaria, singulis annis equiualens annis numeris quinque: Commisissis, autem quatuordecim: has possunt Fratres habere quolibet anno, si voluerint. Quod si non acceperint, ultra deinde petere non valeant.

12. Quod si contingat aliquem, ex praedictis mutari ad aliud Monasterium, non possit petere nisi quantum eo anno, si non fuisset mutatus, erat habiturus.

13. Quod si loco dictarum vestium pecunia erit danda, non teneatur Monasterium a quo discedit de Monacho nisi Scuta quinque: Commisso, quatuordecim computata Tunicella, & Scapulari.

14. Qui vero Pellicea, propter aliquam infirmitatem, seu necessitatem indiguerit, careat rata vestimentorum illo anno sibi contingente. Et haec Pellicea ad necessitatem non ad ostentationem aut luxum concedenda sunt. In ipsis igitur cauendum est ornatus, nec illis vti liceat loco Tunicarum, aut

Tunicis, sed superinduantur illis vtentes & Tunica: praesertim accedentes ad Chorum, aut Refectorium.

16. Fratribus autem mutatis, quorum portio pannorum sibi contingens iam in libro consueto Vestiarum descripta est, liceat electionem facere, num ipsas assignatas vestes, an pecuniam pro eis debitam malint. Et cum panni dantur, denter vestes consuta, & perfecta.

16. Si autem non essent panni adhuc ipsis assignati, pecunias sibi debitas ratione temporis accipiant & discedant: & solliciti sint Praelati, tempore statuto, portionem pannorum necessariam, vnicuique contingentem assignare, vt inferius dicitur plenius.

1. (DE MENSURA.) In mensura vestium seruetur consuetudo nostra: non de parua, sed de notabili differentia curantes.

2. Itaque Cuculle sint longa vno digito super terram: manica longa vltra manum extensam per dimidium brachij: larga vero per tres quartas, cum dimidio.

3. Tunica Monachorum super collum pedis: quae iuxta Clementinam debent esse circumquaque clausa. Manica Tunicarum ita larga, vt possint capere alterum pugillum.

4. Scapularia Monachorum, sint longa super Tunicam per dimidium quartae, lataque secundum latitudinem rasciae. Scapularia Nouitiorum, sint stricta & curta: & protendantur vsque ad genua. Tunicelle per vnam quartam super terram.

5. Ordinamus autem, ne Fratres nostri vlllo tempore, ad Chorum, Refectorium, & Capitulum conuentualiter sine Tunica accedant: vt disciplina & grauitas Monastica seruetur.

6. De Caputis autem ordinamus, quod in quolibet Monasterio habeatur forma à Capitulo constituta, quam sequantur. Sed Caputia Scapularium sin aliquanto minora, Caputis cucullarum: sin quibus, causa grauisimè infirmitatis, cum hasta tutum siue patientia credimus, absque periculo excommunicationis posse Fratres nostros stare.

7. Tunica commissorum sint super terram, & quartam partem vnius brachij, & similiter Mantella, quæ circumclusa sint, cum aperturis à lateribus, vnde possint manus extrahere.

8. Color autem omnium vestium extrinsecarum eorum, sit beretinus obscurus, vniformis quantum haberi possit. Mantella quoque ipsorum, & Tunicae sint ad arbitrium Prælati de panno, aut de rascia.

9. Accipientes autem noua, intra octo dies lauare & munda omnino restituant vetera. secundum regulam. Contrafacientes dicant suam culpam in Capitulo: & comedant semel in pane & aqua in refectorio, & priuentur rebus nouis quousq; restituant vetera.

10. (DVAS TVNICAS.) Ordinamus quod Fratres nostri habeant singuli Tunicam vniam de panno: possint etiam alteram habere pro Alia de panno vetusto, seu de rascia. Habeant & Cucullam, quæ secundum Clementinam; Ne in agro vocatur Floccus: & Scapulare quod habet quasi formam cuculle. De interioribus vero vestibus, Prælatorum discretioni relinquimus: qui vt vnici prout opus habebunt, de omnibus sufficienter & rationabiliter providere possint: sic statuendum nobis visum est.

11. Quod singulis annis, post Prælati à Capitulo regressi

regressi

regressum, omnes conficiant inuentarium vestium quarumcunque quas habent, apposita qualitate, num vetera, an noua, an mediocria sint: ibique subscribant, quibus vestibus indigent, scriptumque hoc Pralato consignent. Qui vniuscuiusque indigentia considerata, omnibus rationabiliter providebit: ita vt superflua amputentur, & necessaria abunde subministrantur, qua decet charitate: seruato tamē in omnibus vestium generibus tali moderamine, vt neque ob luxum scandali prabeatur occasio: neque ob sordes aut fracturam Monastica grauitas in conuemptum deueniat.

I. (QVÆ TAMEN LECTA.) Pro obseruātia huius textus: Pralati prohibeant ornamenta Lectorum, & presertim ne circum circa sint panno lineo, aut laneo septa cuiusuis coloris & qualitatis. Qui etiam vel quibus ipsi mandauerint, bis aut ter in anno scrupulosē omnes cellas visitent aut visitari faciant. Neque permittant in dictis Cellis teneri poma, odoramentaue cuiuslibet generis, specula, picturas lasciuas qualescumque, picturas varias in capsis, scabellis, aut parietibus, aut ad eosdem parietes pannum viridem vllum, lineum siue laneum aut alterius coloris, aut alia huiusmodi statui Religiosorum non competentia: & superflua omnia amputentur, iuxta Regulam.

2. Et cum Monachis vsus lineorum interdicatur, hoc precipuē in stramentis lectorum seruari debet. Permittimus tamen super cancellos aut tabulas aut scabella posse teneri pannum viridem lineum siue laneum, qui prohibentur circa lecta aut in parietibus, vt dictum est.

3. Licet etiam super Sagum aut mattam pannum laneum habere, aut lineum grossiorem, qui possit remoueri & abluui.

De Mensa Abbatis. CAP. LVI.

Mensa Abbatis cum Hospitibus & Peregrinis sit semper. Quoties tamen minus sunt Hospites, quos vult de Fratribus vocare, in ipsius sit potestate. Seniorum autem vnum, aut duos, semper cum Fratribus dimittendos procuret, propter disciplinam.

1. (QUOTIES MINVS SVNT HOSPITES, QVOS VULT.) *Vel si elegit esse in Refectorio cum Fratribus, magis laudamus.*

De Artificibus Monasterij.

CAP. LVII.

Artifices, si sunt in Monasterio, cum omni humilitate & reuerentia faciant suas artes: si tamen iusserit Abbas. Quod si aliquis ex eis extollitur, pro scientia artis suae eò quod videatur aliquid conferre Monasterio: hic talis euellatur ab ipsa arte, & deinceps per eam non transeat: nisi fortè humilitate ei iterum Abbas iubeat. Si quid verò ex operibus artificum venundandum est, videant ipsi, per quorum manus transigenda sunt, ne aliquam fraudem praesumant inferre. Memorentur Ananiae & Saphirae: ne fortè mor-

Ador. s.